ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

1928 – *Սեպտեմբեր* – 1928

էջ

ՏԵՂԱԳՐԱԿԱՆ

Հ. Գ. ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ. — *Կարմիր հրաբուխն, կանաչ դաշտն Շիրակի և կապոյտն Արագած* 257

ԳՐԱԿԱՆ

Գ. ՀԸՆԱՍԷՐ. — *Հայ գրականութիւնը տապանաքարերու վրայ. (ԺԶ, ԺԷ, ԺԸ և ԺԹ դար. Կ. Պոլիս)* 264

ՄԱՐԻԱ ՍՏԵԼԼԱ. — *Նամակը. Ձիւնածաղիկներ. Բանտը. Կանացի մտածումներ. Եկեղեցին բլրան վրայ. Մարթա. (Թրգմ.* Հ. Ա. ՂԱԶԻԿԵԱՆ) 269

Հ. Ե. ՓԷՅՃԻԿԵԱՆ. — *Թշուառներուն* . 272

ԳԻՏԱԿԱՆ

Հ. Ն. Տ. — *Բոյսերու տեսակներուն լատիներէնէ հայերէն արդի արուեստագիտական երկակ անուանակոչութիւնը* . . 273

ԱՅԼԵՒԱՅԼՔ

Յ. ՔԻՒՐՏԵԱՆ. — *Վանի թագաւորութիւնը* 282

ՅԱԿՈԲ-ԳՐԻԳՈՐ. — *Եթովպիա և Ն. Կ. Բ. Ռաս Թաֆարի Մաքոննէն.* . . . 285

ԽՄԲ. — *Միխիթարեան աշակերտութիւնը.* 286

ԽՄԲ. — *Պօղոս Նուպար Փաշայի նուէրը Միաբանութեանս* . . . : ' . 288

SOMMAIRE

1928 - Septembre - 1928

p.

TOPOGRAPHIE

P. G. Nahabedian. — La plaine de Shiragh et l'ardent volcan du mont A-rakatz 257

LITTÉRATURE

K. Henassère. — Les épitaphes des cimetières arméniens à Constantinople. XVI-XIX siècle 264

Maria Stella. — La lettera. Colchici. La prigione. Pensieri di donna. Chiesa sul colle. Marta. (trad. en vers arm. *P. A. Ghazighian*) 269

P. E. Paitchighian. – Aux malheureux. 272

SCIENCE

P. N. D. — Des règles internationales de la Nomenclature Botanique, du latin versée en arménien. 273

DIVERS

H. Kurdian. — Le royaume de Van. 282

Hagop Krikor Djirdjirian. — L'Ethiopie et Son Altesse Impériale le Ras Taffari Makonnen 285

Réd. — Les élèves des écoles des RR. Pères Mékhitaristes 286

Réd. — Le don de S. E. Boghos Nubar Pacha à la Congrégation Mékhitariste . 288

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԳՐՔԵՐ

Գարեգին Արք. Յովսէփեան. — *Խաղբակեանք կամ Պռօշեանք Հայոց Պատմութեան մէջ. պատմա-հնագիտական ուսումնասիրութիւն. մասն Ա. Վաղարշապատ.* 1928. *գին՝* 5 *ռուբլի.*

Եղիշէ Արք. Դուրեան. — *Այբուբէնք հայերէն բանասիրութեան. Երուսաղէմ. Տպ. Սրբոց Յակոբեանց.* 1928. *գին՝* 3 *եգ. դահ.*

Պ. Զարոյեան. — *Մեռնողները. Թատրոն երեք արար. Մարսէյլ. Տպգր. Ա. Երէցեան.* 1928. *գին՝* 12 *ֆր.*

Մեր Բացատրագիր Հերքմանագիրը. — *Նախկին Վարչութիւն,* 1922-1926, *Կ. Պոլիս. Տպ. Կիւթէմպէրկ.* 1928.

Herman Claver. — « Ne mentez pas ». Réponse à une Indigne Attaque. Stamboul. Imp. H. M. Setian 1928. prix 3 Fr.

Musique Populaire Arménienne, transcrite et mise en musique par le R. P. Komitas. Nouvelle Série, cahier I. II. III. IV. Paris. Edition Maurice Senart. (*Նուէր կոմիտասեան խնամատար Յանձնախումբին կողմէ*)։

Տրդ. Լեւոն Քիրքջեան. — *Լիլիթն ու Արտակ. Պէյրութ. Տպ. Տէր Յովհաննէսեան,* 1928, *գին՝* 7 *եգ. դահ.*

Հայրապետական կոնդակ Վեհ. Տ. Տ. Գէորգ Ե. Ս. Կաթողիկոսին Ամենայն Հայոց և երկու խօսք Գալիֆորնիոյ անդրանիկ Առաջնորդ Տ. Գարեգին Եպսկ.էն Տրապիզոնի. 1928.

Digitised by A.R.A.R.@

ՄԵՍՐՈՎԲ Յ. ՍԷԹԵԱՆՑԻ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ ՔԱՌԱՍՆԱՄԵԱԿԸ

Սիրելի Հայրենակիցներ

Այս տարի պարփակւում է Հնդկահայոց պատմաբան եւ հնախոյզ ՊՐՆ. ՄԵՍՐՈՎԲ Յ. ՍԷԹԵԱՆՑԻ *կրթական եւ գրական փայլուն գործունէութեան քառասնամեակ։*

Հնդկաստանի, Պարսկաստանի եւ արտասահմանի բազմաթիւ հիացողների ու բարեկամների ջերմ բաղձանքին բաւարարութիւն տալու համար է, որ վաստակաւոր գրական գործիչը համաձայնեց որ նախաձեռնարկ լինենք տօնելու իւր ՅՈՐԵԼԵԱՆԸ. *ի նկատի ունենալով որ դա կարող է բարեբաստիկ հետեւանք ունենալ գաղութիս համար։*

Հնդկահայութեան տարեգրութեանց մէջ եզակի այդ դէպքը արժանավայել շքով պիտի տօնուի ներկայ տարւայ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ *4–ին։*

Պրն. Մեսրովբ Յ. Սէթեանցի կրթական գործունէութիւնն սկսում է 1888–ից երբ նա իւր ծննդավայր Նոր–Ջուղայում ուսուցչութեան պաշտօն է ստանձնում։ Անցնելով Կալկաթա, ուսումնասէր պատանի Մեսրովբը համալսարանական մուտքի քննութեանց առթիւ ոսկէ մետալի է արժանանում «Dux of the College»–*ի նախանձելի տիտղոսով։*

1894–*ից մինչեւ օրս նա վարել է պետական համալսարանի հայերէն լեզւի քննիչի պաշտօնը. քսան տարի Մարդասիրական ճեմարանի վարչութեան անդամ եւ հինգ տարի էլ հոգաբարձու է եղել, միշտ փայփայելով այդ կրթական պատկառելի հաստատութիւնը որ աւելի քան մի դար է ինչ այս հեռաւոր գաղութում ազգային կեանքի հուժկու ազդակն ու առանցքն է հանդիսանում։*

Սէթեանցը գրական ասպարէզ է իջնում 1891*ին. նա աշխատակցել է արտասահմանի հայերէն թերթերին որոնք հաճոյքով շարունակում են հրատարակել նիւթական գրաբառով նրա մէկը միւսից աւելի խոհուն եւ հետաքրքիր յօդուածները միեւնոյն ժամանակ նա սերտ կապ է ստեղծել գրական դէմքերի հետ։*

Որպէս անոյեան ազգային կրթութեան Պրն. Սէթեանցն ընտրեց առաջին նախագահ, նորակազմ Կալկաթայի ՀԱՅ ԹՆՄԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ *որ Պարսկա–Հնդկաստանի թեմի ցրւած գաւակներին շաղկապող նիւթական զօդն է։*

Առաջին երկը, «History of the Armenians in India» *երեւացել է* 1895–*ին, եւ սրան յաջորդել են շահեկան ուրիշ հրատարակութիւններ, որոնք մեծապէս գնահատւել են, եւ Կալկաթայի, Լօնդոնի և Փարիզի* «Asiatic Society»*ներն ընդունել են հայ գրագէտին իրենց գրկում, իսկ չորս տարի առաջ Հնդկ. Կառավարութիւնը նշանակեց նրան անդամ* «The Indian Historical Records Commission»–*ի, որի տարեկան գումարումներին կատարում է լուրջ բանախօսութիւններ։*

Սիրելի հայրենակիցներ, այսպիսի բարձր արժանիքներ պանծացնելու համար է, որ կոչ ենք անում ձեզ խնդրելով որ ձեր գնահատութեան եւ յարգանքի երաշխիքը ընծայէք ազգասէր եւ մեղուաջան Յոբելեարին։

ՅՈԲԵԼԵԱՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

Նախագահ – Ազնուամեծար Պրն. Յ. Գալստանեան
Փոխ – Նախագահ – Պրն. Յ. Յարութիւնեան
Քարտուղար – Պրն. Վիքթոր Վարդանեան
Գանձապետուհի – Տիկ. Ա. Արա

Խորհրդականներ

Տիկ. Ա. Յովհաննիսեան	Դր. Ս. Յ Սէթեան
» Ռ. Բարսեղեան	Պրն. Կ. Գալստանեան
» Մ. Բարսեղեան	» Մ. Աղանուր
Օր. Ա. Բարսեղեան	» Ջ. Հանանեան
Պրն. Գ. Գաւթեան	» Մ. Խաչիկեան
» Մ. Յովհաննիսեան	

Կալկաթա, 8 Օգոստոս 1928.

digitised by A.R.A.R.@

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ
ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Եղիազար Տ. Աղցարենց. —	Կտակը (վէպ).	Նիւ Եորք, 1923.
» »	Դժոխքի գիշեր մը.	Իզմիր, 1919.
» »	Հայ Ոգիին խարանը.	Իզմիր, 1919.
Նուարդ և Նազենիկ Տէր-Միքայէլեան.-	Շուշաններ.	Նիւ Եորք, 1927.
Յովհ. Պօղոսեան.	Փոթորիկի երգեր.	Կ. Պոլիս, 1920.
» »	Սիրածներուս համար.	Կ. Պոլիս, 1913.
» »	Ատեվիա (վիպակ).	Կ. Պոլիս, 1912.
Նիրակոս Յ. Մոմճեան. —	Շարժանկարը և իր գաղտնիքները.	Ֆրանսա, 1928.
» »	Պատկերազարդ լուսանկարչութիւն.	Մարսէյլ, 1928.
» »	Բանալի ֆրանսերէն լեզուի ընթերցանութեան.	Փարիզ, 1928.
Գրիգոր Գ. Գուտուլեան. —	Այբենարան Կիլիկիա.	Ատանա, 1920.
Մ. Յ. Գ. —	Շաբա՜թ թէ կիրակի.	Գահիրէ, 1900.
Տքթ. Լեւոն Քիւրքճեան. —	Լիլիթն ու Արտակ.	Պէյրութ, 1928.
» » »	Կեանքն ի՞նչպէս կ'անցնէր. Կեանքն ի՞նչպէս անցաւ.	Գահիրէ, 1919.
Վարդան Գէորգեան. —	Լեռնահայաստանի հերոսամարտը (1919–1921).	Պուքրէշ, 1923.
» »	Ռումէն ժողովրդական պատմուածքներ (Նիքօլա Եորկայի).	Պէյրութ, 1925.
» »	Թրիվալէ (Քերթուած).	Պէյրութ, 1928.
» »	Ջզայատես կինը (Հանրի Պորտոյի).	Պէյրութ, 1927.
» »	Վերադարձը (Ժօրժ Բիվօլէի). Ապահովագրեալ նամակ մը (Ժօրժ Քուրթէլինի).	Պէյրութ, 1925.
» »	Տասը Պատմուածքներ.	Պէյրութ, 1928.
Կիպրահայ Երգարան. —		Նիկոսիա, 1928.
Մ. Յ. Գնաճեան. —	Ննջեցեալները.	Ֆրէզնօ, 1923.
» »	Հայ Տունը.	Պոսթըն, 1927.
» »	Վարդանանց դատը.	Ֆրէզնօ, 1926.
Արա. Յարութիւնեան. —	Իմ ընկերս (Մաքսիմ Կօրքիի).	Կ. Պոլիս, 1928.
Յակոբ Ս. Անտոնեան. —	Բիւրեղներ.	Կ. Պոլիս, 1921.
Agop Sorian. —	Die Soziale Gliederung des Armenischen Volkes im Mitteralter.	Leipzig, 1927.
Գէորգ Արքեպ. Արսլանեան. —	Ժիրայր.	Կ. Պոլիս, 1911.
» » »	Հովուի խօսքեր.	Կ. Պոլիս, 1912.
» » »	Հայ Զինուորին.	Կ. Պոլիս, 1912.
» » »	Հայ Պանդուխտին	Կ. Պոլիս, 1913.
» » »	Գեղեցիկ Ասացուածք Ա. Շարք.	Կ. Պոլիս, 1913.
» » »	Գեղեցիկ Ասացուածք Բ. Շարք.	Կ. Պոլիս, 1927.
» » »	Մատենիկ մը Բանախօսութեանց	Ատանա, 1920.
» » »	Կեանքի դասը մոլութիւններու հանդէպ.	Կ. Պոլիս, 1928.
» » »	Աղուհացից Եօթնեակը.	Կ. Պոլիս, 1928.

(Շարունակելի)

Շնորհակալութիւն նաեւ բոլոր անոնց որոնք իրենց գրական կենսագրութիւնը ղրկած էին։

Հ. Ա. ՂԱԶԻԿԵԱՆ

digitised by A.R.A.R.@